

เทศน์เช้า วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันอาราธนาเข้าพรรษา วันอธิษฐานเข้าพรรษา พอเข้าพรรษานี้พระจะถือ
ธุดงค์ เห็นไหม ธุดงค์วัดมันเป็นเพื่อขัดเกลา ขัดเกลาเพราะมันไม่ใช่ได้ตามใจหมาย
นี่เราธุดงค์ต่อเมื่อศานามั่นคง ต่อเมื่อบริษัท ๔ เขามั่นคงในศรัทธาของเขา เขาก็มี
บุญกุศลของเขา เขาอยากทำบุญกุศลของเขา

ไปอยู่ในป่าในเขานะมันไม่มีหอรก ชาวป่าชาวเขา เห็นไหม หลวงปู่มันไป
บิณฑบาตกับชาวเขาที่แรก เขาว่า

“ตู้เออะไร?”

“ตู้เอข้าว”

“เอข้าวสารหรือเอข้าวสุก”

“เอข้าวสุก”

ข้าวสารพระก็หุงไม่ได้ ถ้าเขาไม่รู้นี้ไม่มีหอรก

นี่ก็เหมือนกัน เราไปในตลาดสิ ไปเดินบิณฑบาตสิ เขาไม่รู้หอรก พระเหมือน
พระ แล้วเราบิณฑบาตไปเราจะเขียนบนหน้าผากไหม?

“นั่นพระธุดงค์ต้องใส่ฉัน”

ไม่ใช่หอรก แล้วแต่เขาจะให้หรือไม่ให้ มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคน เห็นไหม
คนถือธุดงค์เพื่อมันตามมิตามได้ มันไม่มีการใครจะมาอุปฐากใคร ใครมีศรัทธา มีความ
เชื่อ.. ศรัทธา ความเชื่ออันนั้นเกิดจากอะไร? เกิดจากพระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ถ้าปฏิบัติ
ดีปฏิบัติชอบเขาถึงเชื่อถือของเขา การตรวจสอบศาสนา ศาสนาตรวจสอบกัน

นี่ชุดงควัดรมันเป็นอย่างนั้น เวลามันจริงจังของพระ พระต้องมีความจริงจังขึ้นมา เราก็เหมือนกัน เวลาฤกษ์ดี เวลาเป็นฆราวาส เวลาเข้าพรรษา เมื่อก่อนโบราณเรานะ เวลาเข้าพรรษาเขาก็อธิษฐานของเขา นี่คนกินเหล้าก็หยุดกินได้ คนไม่สูบบุหรี่ หยุดได้หมดเลย เล่นกันหยุดได้หมดเลย พอออกพรรษาก็เอาอีก เห็นไหม

นี่มันเป็นประเพณีวัฒนธรรมจากภายนอก มันไม่เกิดจากหัวใจของเรา ถ้ามันเกิดจากหัวใจของเรานะ เรารู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว เราต้องทำสิ่งที่ดี มันต้องเอาความจริงเข้าไปจับความจริง ถ้าไม่เอาความจริงเข้าไปจับความจริง เอาความปลอม ชีวิตนี้เป็นความปลอมนะ เกิดมานี่เป็นความปลอม ความปลอมของมันชั่วคราวไป

อารมณ์ความรู้สึกเราก็เป็นความคิด ความคิดมันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เอาความคิดที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไปจับหาความจริง มันจะเจอความจริงไหม? มันไม่เจอความจริงใช่ไหม? แต่เวลาจิตมันสงบมันเปลี่ยนแปลงไหม? มันเปลี่ยนแปลงอยู่ ความสงบก็เสื่อมได้ แต่ความสงบนั้นมันดีกว่าความคิดปกติใจ มันดีกว่าความคิดเราธรรมดา นี่มันจริงโดยสมมุติใช่ไหม? มันไม่จริงแท้ มันจริงปลอม

ความคิดไม่มีหรือ? มี.. อารมณ์ความรู้สึกมีไหม? มี ทุกอย่างมี.. ความจริง จริง! จริงตามสมมุติ เป็นความจริงปลอม มันไม่ใช่ความจริงแท้ ความจริงแท้จะเกิดขึ้นมาต่อเมื่อเราค้นหา นี่จากความจริง เห็นไหม คุณสิพระปกติก็อยู่ได้ พระถือชุดงควัดอีก พระต้องถือชุดงควัดอีก ความจริงอันนี้เพื่อสัจจะ เวลาอธิษฐาน พระนะอธิษฐานไม่นาน ในพรรษา ๓ เดือนไม่นานเลย อธิษฐานต่างๆ จะเอาความจริง เอาความจริงที่เข้มข้นขึ้นไป ไปจับหาความจริงข้างในนั้น ทีนี้ถ้าความจริงอย่างนี้มันเกิดขึ้นมา มันก็ยังเป็นความจริงปลอม อยู่เห็นไหม

“มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด”

ความคิดของเรามันหลากหลายมาก ความคิดที่มันเจริญขึ้นมา นี่ มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด เราว่าจริงๆ ความคิดนี้ละเอียดมาก ความคิดนี้มันอู้อู.. สูดยอดมากนะ กิเลสมันลึกกว่านั้น มรรคมันจะไล่เข้าไป ไ่ไล่เข้าไป ไ่ไล่เข้าไป พอไล่เข้าไป เห็นไหม พอเราไปเห็นครูบาอาจารย์ของเรา อู้อู.. ทำไมท่านเข้มแข็งขนาดนั้น มองด้วยสายตาเราว่า

มันเกินกว่าเหตุ แต่เกินกว่าเหตุนะ เวลาสิ่งที่ละเอียดเหมือนเราทำงาน งานใกล้จับ งานใกล้จะถึงสรุป เรายังถนอม เรายังเต็มที่ของเรานะ

นี่ก็เหมือนกัน การกระทำของเรา เราจะชินชาไม่ได้ พระเรา เห็นไหม มีหนัก มีเบา มีการกระทำ ภาวนาก็เหมือนกัน ในการทำความสงบของใจ ในปัญญามันเกิดขึ้น มันมีความจริงละเอียดๆ เข้าไป มันมีหนัก มีเบา มีเวลาโหมลงแรงเต็มที่ มันต้องลงแรงเต็มที่เลย ขณะที่มันละเอียดอ่อนจะโหมลงแรงไม่ได้

ความโหมลงแรงมันงานรากฐาน งานตกแต่ง งานภายในนี่งานเขาต้องละเอียดอ่อน จิตของเรามันจะพัฒนาไปเรื่อยๆ แล้วละเอียดอ่อนขนาดไหนมันต้องมีสติของมัน มันมีพัฒนาการของมัน มันทำของมันนะ.. นี่เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านเคยผ่านวิกฤติของจิตนี้มา ท่านเคยกระทำของท่านมา ท่านถึงวางธรรมวินัยนี้ให้เราก้าวเดิน

สิ่งที่ทำนี่อยู่ในพระไตรปิฎกทั้งหมด ไม่มีใครอุตริขึ้นมาทำ ของมันมีอยู่ในพระไตรปิฎก แต่! แต่พวกเรามองข้ามกัน พวกเราไม่สนใจมันเอง ไม่สนใจนะ แล้วไปสนใจอะไร? สนใจความจริงปลอมๆ นี่ไง นุ่นก็สุข นี่ก็สบาย เห็นไหม ความจริงปลอมทุกคนจะพูดในสังคมโลก นี่ว่าเราก็คือเป็นคนดีอยู่แล้วไปวัดทำไม? ความดีอย่างนั้นความดีหายๆ

ดูดีความดีเราอยู่บ้านดูแลพ่อแม่ต่างๆ เราดูแลหมด เรายุติธรรมดี นี่เป็นความดีไหม? เป็นความดี.. นี่ในทศชาติของพระพุทธเจ้า เห็นไหม หาบพ้อหาบแม่ไว้บ่าซ้ายบ่าขวา ให้พ่อแม่ชี้ถ้ายมาบนไหล่นี้ เราดูแลปฏิบัติจากอยู่ นี่โง่บารมีของพระโพธิสัตว์ แต่ถ้าเราเปิดตาพ่อแม่เนะ พ่อแม่อยู่ที่บ้านใช่ไหม? ถ้าพ่อแม่ทำบุญกุศลใช่ไหม ให้พ่อแม่หัดพุทโธ พุทโธ พุทโธนะ ถ้าจิตของพ่อแม่เราสงบลง จิตของพ่อแม่เราได้สัมผัสธรรมนะ โอ้โฮ.. พ่อแม่จะลูก.. ลูก.. จะคิดอย่างนั้นเลย

เพราะอะไรรู้ไหม? เพราะเวลาทำบุญกุศล อุทิศส่วนกุศล เราต้องอุทิศส่วนกุศลไป แต่เวลาจิตมันสัมผัสไม่ต้องอุทิศ จันเป็นเอง จันจะไปของจันเอง จันรู้ของจันเอง จันสุขเอง จันทุกข์เอง จันเอาของจันไปเอง เห็นไหม เขาเรียกว่าเปิดตาใจ เปิดตาใจนะ

พ่อแม่เราตายไป นี่เป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม แล้วพ่อแม่เราปฏิบัติไป เหมือนครูบาอาจารย์ท่านว่า แม่มีหลักมีเกณฑ์ในหัวใจแล้ว ลูกไม่ต้องห่วงแม่ แม่เอาตัวรอดได้

นี่เอาตัวรอดได้ไหม? เราเอาตัวรอดกันไม่ได้ เห็นไหม ความจริงของเราที่ความจริงปลอม.. ชีวิตนี้จริงนะ เกิดจริงๆ ทุกข์จริงๆ ร้องไห้จริงๆ เสียใจจริงๆ จริงทั้งนั้นแหละ แต่มันปลอม มันปลอมเพราะอะไร? เพราะมันชั่วคราว แต่ความจริงที่มันคิดกว่านี้ยังมี

ศาสนาเราที่ละเอียดลึกซึ้งมาก ในศาสนาเรา นะ อามิส ทาน โดยอามิส เห็นไหม การทำบุญกุศล บุญกุศลมันเป็นเครื่องแสดงออกของคุณงามความดี การเสียสละ จิตใจเป็นสาธารณะ สังคมจะร่มเย็นเป็นสุข แล้วถ้าหัวใจเราเป็นสาธารณะล่ะ? หัวใจเป็นสาธารณะนี่นะ ใครมันจะขึ้นมาเหยียบย่ำก็ได้ จิตใจนี้เหมือนแผ่นดิน แผ่นดินเขาจะขุดก็ได้ เขาจะทำอะไรก็ได้ ทำดีได้หมดเลย เขาปลูกสิ่งก่อสร้างดีๆ บนแผ่นดินได้หมดเลย

ภพ! หัวใจ! ความคิดมันเกิดมาจากจิต ความคิดที่ดีมันเกิดขึ้นมา เห็นไหม หน่อแห่งพุทธะ ถ้าหน่อแห่งพุทธะเกิดขึ้นมานะมันแสวงหาของมัน มันทำของมัน นี่สัจปายะ เวลาพระปฏิบัติต้องการสถานที่ที่เป็นสัจปายะ สิ่งที่เป็นสัจปายะนะ บุญกุศลเป็นสัจปายะ เป็นเครื่องประกอบ เป็นสิ่งที่ภายนอก ถึงจริงๆ แล้วนะมันต้องมาสู่ภายใน

สิ่งที่เป็นสัจปายะ เห็นไหม กายวิเวก จิตวิเวก.. ถ้าจิตมันวิเวกนะ นี่มันเป็นภพมันเป็นสถานที่แล้ว แล้วเข้ามาถึงข้างใน จะไปทำความสะอาดกันจากภายใน ความดีละเอียดไปเรื่อยๆ

ฉะนั้น เราสงสารโยมมากนะ บางคนคิดนี้ปรารถนาดีทั้งนั้นแหละ มาเห็นพระแล้วสงสารนะ อู๋.. ทำไมพระลำบากอย่างนั้น? พระลำบากอย่างนี้.. พระเขามีความสุขของเขา นะ พระเขาไม่ต้องการให้โยมมาสงสาร เพราะโยมสงสารบีบ โยมก็จะเอาภาระมาให้ ภาระนั้นก็เป็นเรื่องเดือดร้อนแล้ว นี่ว่าสงสารอยากช่วย ภาระทั้งนั้นเลย แยกหากันบ้างเอียงเลย แล้วก็บอกว่าสงสาร

นี่สังสารตัวเรา คิด! ทำไมท่านทำอย่างนั้น? ท่านทำอย่างนั้นเพราะเหตุใด? ท่านมีเหตุผลอย่างไรท่านถึงมาทรมานตน.. นี่ทรมานกิเลส ทรมานหัวใจของตัว เอาชนะตนให้ได้

“แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร”

ท่านชนะตัวท่านเอง ท่านชนะ เห็นไหม แพ้เป็นพระ ไม่ออกมาสังคมโลก เรามันชนะตลอด เราได้จากข้างนอกมาตลอด เราเป็นมาร เป็นมารเราแสวงหาไม่มีวันที่สิ้นสุด เรามีแต่ความจริงปลอม ได้สิ่งใดมานี่อนิจจังทั้งหมด

สิ่งที่แสวงหามาเป็นสมบัติสาธารณะ สิ่งที่เป็นสมบัติจริงของเราคือความมั่นคงของใจ คือใจที่มั่นมีที่พึ่ง ใจที่มั่นมีเหตุมีผลของมัน ถ้าใจมีเหตุมีผล ข้างนอกนี่เป็นเครื่องอาศัยทั้งหมด เห็นไหม เราอยู่กับมันนะ เราแปลกใจ.. เหริยณฺมมี ๒ ด้าน เราก็ว่าเรามีความสุข ทุกคนมีความทุกข์มาก แล้วทุกคนอยากจะหาทางออกมาก แล้วจะออกอย่างไร? หาไม่เป็นไง มันอยู่กับคนละด้านกัน

เหริยณฺมมันมี ๒ ด้าน อีกด้านหนึ่งเป็น โลก ด้านหนึ่งเป็นธรรม ความคิดเหมือนกัน ตัวสมาธิเป็นตัวแบ่งแยกระหว่างความคิดเหริยณฺมอีกด้านหนึ่ง นี่มันถึงเป็นกลาง มันจะออกเหริยณฺมอีกด้านหนึ่ง เหริยณฺมอีกด้านหนึ่งจะแก้ไขได้ จะทำได้ เห็นไหม นี่เราเลยไม่เข้าใจไง เวลาเราทุกข์ขึ้นมา ตีอกชกตัว หาทางออกไม่ได้เลย แล้วพอเขาบอกว่าเหริยณฺมด้านนี้ขัดให้มันสะอาดๆ หน่อย พอมันเบาๆ หน่อยก็ว่า “นี่เออ.. ไซ้ เมื่อก่อนทุกข์มากเดี๋ยวนี้หายทุกข์เลย” หายจริงหรือ? หายจริงหรือ?

มันชั่วคราว เห็นไหม มันเป็นความจริงปลอม ถ้าความจริงแท้ เราต้องเอาความจริง สីล สมาธิ ปัญญา เอาความจริงในอริยสัจ สมมุติบัญญัติ.. สมมุติคือความคิดของเรา บัญญัติ สิ่งที่พระพุทธเจ้าบัญญัติก็เป็นสมมุติอันหนึ่ง แต่สมมุตินี้มันเป็นสากล เหมือนภาษาที่เป็นสากล ความรู้สึกเป็นสากล ภาษาของใจเป็นสากล

เวลาเทศน์ว่าการเทวดา อินทร์ พรหม นี่ภาษานี้ก ภาษานี้กคือความรู้สึก นี่ภาษาสากล.. ภาษาพูด ภาษาพูดเป็นภาษาสมมุติต่างๆ เห็นไหม พอจิตมันสงบเข้ามามัน

เป็นสากล มันเป็นสิ่งต่างๆ ที่มันจะแก้ไขของมันได้ ต้องเอาความจริงอันนี้ สมมุติ บัญญัติ!

ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นบัญญัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นสมมุติ อันหนึ่ง แต่ความคิดของเรา สมมุติอันนี้ยังสมมุติโดยเราเลย โดยกิเลสสมมุติเลย แต่พอเอาเข้ามามันขัดแย้งกัน มันขัดแย้งว่าทำไมมันเป็นอย่างนั้น? ทำไมทำแล้วไม่ได้สมความปรารถนา? มันเป็นอย่างนั้นไปก่อน เพราะอะไรรู้ไหม? เพราะยังมีเราเข้าไปความคิดร่วม ..

เราจินตนาการธรรมะกันทุกคนนะ ครูบาอาจารย์ท่านบอก พอถึงจุดของธรรมะนะ อ้ออ้อ! อ้ออ้อ! มันคิดไม่ได้ คิดไม่ออก มันไม่เป็นอย่างนี้หรือ มันไม่เป็นอย่างที่คิดกันหรือ แต่นี่เอามาต่อกัน โอ้โฮ.. ธรรมะเป็นอย่างนั้น คิดกันได้หมดเลย เห็นไหม มันเป็นความจริงปลอม ความจริงปลอมมันคิดกันได้ แต่ความจริงแท้ ถึงจริงๆ แล้วนะ พูดไม่ออกเลย พูดไม่ออกเลย เห็นไหม แล้วมันเอาอะไรเข้าไปจับมัน เอาความเห็นอะไรเข้าไปจับมัน

สิ่งที่เข้าไปจับมัน เราถึงต้องเอาความจริงอย่างที่พระทำ เห็นไหม นี่ถือธุดงค์วัตรอย่างเราก็เหมือนกัน ในพรรษาแล้วมันต้องมีหนักมีเบาละ ถึงเวลา ๓ เดือนแล้วเราจะตั้งใจทำคุณงามความดีสิ่งใดบ้าง ทำให้เป็นสิ่งที่ดีๆ กับเรา แล้วฝึกฝนจนมันเป็นได้ มันพัฒนาการได้ พอพัฒนาการได้นี้เรารู้ของเราเองนะ เราแสวงหาเอง

เหมือนคนที่เขามีศรัทธา มีความเชื่อของเขา เขาแสวงหาของเขาเองนะ ไอ้ของเรา นี่สิ เอาแต่โกสี้ๆ เอาแต่สะดวก เห็นไหม สะดวกก็กิเลสใจ.. มั่งง่ายคนนั้นจะทุกข์ยาก คนขยันหมั่นเพียร คนมองว่าทุกข์ยาก คนนั้นจะสุขสบาย สุขสบายเพราะเขาทำของเขา แล้วเขาจะสิ้นกระบวนการของเขา เขาจบของเขา เขามีความสุขจริงๆ นะ

นี่วันเข้าพรรษา วันนี้วันเข้าพรรษานะ นี่ธุดงค์ถึงออกพรรษา ธุดงค์ไปเพราะมันเป็นเวลาฝน พระออกธุดงค์ไม่ได้ อยู่ประจำที่ พออยู่ประจำที่แล้วก็ต้องพยายามขัดเกลาตัวเอง เราเป็นคฤหัสถ์ เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากไว้ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เราเป็นอุบาสก อุบาสิกา เราก็ต้องเข้มแข็งของเรา เราหาจุดยืนของเรา

หาจุดยืนนะ สมบัติภายในมันสัมผัสได้โดยใจของเรา ไม่มีสิ่งใดสัมผัสธรรมได้
เลย ไม่มี มีแต่ความรู้สึกของเรานี่มันสัมผัส ถ้าสัมผัสอันนี้มันเป็นปัจจัยตั้ง มันเป็น
สันติภูมิจึงแล้วเวลาสี่นี้เหมือนกัน ชัมมสากัจฉา เอตัมมังคลมุตตมัง การพูดสนทนา
ธรรมเป็นมงคลอย่างยิ่ง

ถ้าสนทนาธรรมนะ ธรรมมีเหตุมีผลแล้วลงกัน ของเรานี้ละเอียดลึกซึ่งไม่ถึงของ
ท่าน ของท่านต้องสูงกว่า เห็นไหม ละเอียดลึกซึ่งไปไหนเวลาพูดไปนี่รู้ได้หมดเลย แต่ถ้าเรา
จะเอาทิวลิปเข้ามาคะคานกัน ไร่ประโยชน์เลย ไร่ประโยชน์ ไม่มีประโยชน์อะไรทั้งสิ้น มัน
มีแต่ความกระทบกระเทือนไปตลอด แต่ทำไมเราต้องพูดให้กระทบกระเทือนล่ะ?

เราไม่ได้พูดให้กระทบกระเทือนใคร เราพูดจะความจริง เห็นไหม เจริญมี ๒
ด้าน ข้อมูลข่าวสารของเขาด้านหนึ่ง เราเสนอจะความจริงด้านหนึ่ง ใครจะเชื่อใครจะ
ฟังมันเรื่องของเขา เรื่องของเขามันกรรมของสัตว์ กรรมของสัตว์เราพูดถึงก็ไป ถ้า
เขาฟังไม่รู้เรื่อง เขาไม่รู้หรือ ดิขนาดไหนเขาก็ว่าไม่ดี แต่ถ้าคนมันถึงนะมันฟังออก

นี่เราปรารถนาตรงนี้ไง คนที่เขาต้องการเขาต้องปรารถนา เขามีที่หมายของเขา
เขาจะมีสิ่งที่เขาพอจะเหนี่ยวรั้งได้ จะเป็นประโยชน์ของเขา.. นี่เหตุที่เราพูด แต่ถ้าพูด
แล้วไม่มีประโยชน์ไม่ต้องพูดหรือก แล้วเราพูดแล้วมันก็เป็นในวงของเรานี้แหละ แต่มัน
ออกไปมันก็กระทบกัน อย่างหลวงตาท่านพูด เห็นไหม เขาบอกมีคนติเตียนท่านมาก
เลย ท่านพูดกับลูกศิษย์นะ

“พวกลูกศิษย์อยู่เฉยๆ นะ เขาติเตียนเราเขาไม่ได้ติเตียนลูกศิษย์”

คือท่านไม่หวั่นไหว ท่านไม่รับรู้อะไรเลย ท่านเข้าใจโลกใจ เข้าใจถึงโลกธรรม
๘ มันเป็นอย่างนี้เอง คนที่ไม่เข้าใจเขาก็ติเตียน คนที่เข้าใจเขาก็เคารพนบอบ เขาไม่
เข้าใจของเขาเอง เราผิดหรือถูกเขาไม่รู้ เขาไม่เข้าใจ ถ้าวันไหนเขาเข้าใจนะ เขาจะถึงวัน
นั้น

พัฒนาการของจิตเป็นอย่างนั้น หน้าที่เป็นอย่างนั้น.. เวลาบอกว่าอย่าได้เถียงกัน
อย่าทะเลาะเบาะแว้งกัน แต่เวลาเราพูดทำไมมันอัดเขาทุกทีเลยล่ะ? ก็เราพูดความจริง
ความจริงเป็นอย่างนี้ เราจะพูดความจริง ถ้าเราพูดเอาใจเขา มันก็พูดความจริงปลอมนะสิ

ความจริงเป็นอย่างนี้ แล้วถ้าใครหักล้างความจริงอันนี้ได้เราจะสาธุ! ถ้าใครหักล้างความจริงอันนี้ได้ เราจะเปลี่ยนแปลงเรา ถ้าใครหักล้างความจริงอันนี้ได้ เพราะแสดงว่าเขามีความจริงที่ดีกว่า แต่ถ้าเขาไม่มีความจริงที่ดีกว่า เราจะพุดอย่างนี้ตลอดไป เอวัง